

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Sola Unitas
happiness. learning. performance

GÜÇ VE ZENGİNLİK

İrade ve Para Üzerine Yazılmış
Ölümsüz Bir Klasik

RALPH WALDO EMERSON

Çeviren: Gülsün Arıkan

Kısaltılmış

Klasikler

Serisi

GÜÇ VE ZENGİNLİK

Ralph Waldo Emerson

*İrade ve Para Üzerine Yazılmış
Ölümsüz Bir Klasik*

Mitch Horowitz
tarafından sadeleştirilmiştir.

Translated from the English Language edition of POWER & WEALTH by Ralph Waldo Emerson, originally published by Waterside Productions, Inc. This edition arranged through Kayi Literary Agency. Copyright © 2018 by G&D Media. Turkish translation Copyright © 2021 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali Waterside Productions, Inc., tarafından "POWER & WEALTH" adıyla yayımlanmıştır. Bu eser Kayi Telif Lisans Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SOLA UNITAS - SOLA KIDZ

Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL

Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: solaunitas@solaunitas.com

www.facebook.com/solayayinlari

www.twitter.com/solaunitas

www.instagram.com/solaunitasyayinlari

www.instagram.com/solakidz

<https://kitap.solaunitas.com>

ISBN: 978-625-7406-72-7

Yayıncı Sertifika No: 45798

1. Baskı: İstanbul 2021

İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa

Genel Yayın Yönetmeni: Buket Konur

Çeviren: Gülsün Arıkan

Editör: Esingül Doğan

Redaksiyon: Hale Özdemir

Son Okuma: Buket Konur

Mizanpaj: Sibel Kaya

Kapak Tasarımı: Mert Musaoğlu

Orijinal Adı: Power & Wealth

BASILDIĞI YER

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Beylikdüzü Osb Mahallesi Orkide Caddesi 9/Z Beylikdüzü/İstanbul

Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

Zekice ve Uygulanabilir..... 7

Mitch Horowitz.....7

I. Güç 13

II. Zenginlik..... 33

YAZARLAR HAKKINDA 55

Zekice ve Uygulanabilir

Mitch Horowitz

Ralph Waldo Emerson'ın yazar olarak mükemmelliğinin önemli bir parçası, pratiklikten asla uzaklaşmamasıdır. Bu durum onun felsefi anlamda atası olan William James için de geçerliydi. Emerson'ın *Güç ve Zenginliği* de kapsayan en uygulanabilir eserlerinin, en önemli eserleri arasında sayılmadığı tartışılabilir. Eleştirmen Irving Howe, filozofun 'belirli olanın sığınağına yalnızca karmaşıklıkları çektiğini' yazdı.

Bu suçlamada gerçeklik payı vardır. Ancak bu yargı Emerson'ın cesaretini dikkate alma konusunda başarısızdır. Emerson, okuyucularına eylem planlarını sunmak için açık olmak zorunda hissetti. Bu yaklaşım 'felsefi yüksekliği azaltırsa, yazara özgü korkaklığı yasaklar' diye düşündü.

Emerson, felsefi denemelerinin de desteklediği kendi kendine devinim içinde olan yaşam türleriyle ilgili soruyu da atlayamazdı. Dolayısıyla Emerson'ın 1860'ta yayımladığı *The Conduct of Life*'ta (Yaşamı Yönetmek) yer alan *Güç ve Zenginlik* denemelerinde deneyüstü bir kişinin dışarıdaki yaşamda iradesini nasıl ve hangi koşullar altında başarılı bir şekilde savunacağını reçetesini tam olarak sundu.

Güç bölümünde Emerson, kişisel iktidarı kullanmak için dört temel unsur belirlemiştir. Birincisi -ve diğerlerini de devam ettiren- 'olayların seyrine sempati duymak'tır. Taoizm ve diğer doğu felsefelerine dair doğuştan gelen içgüdülerini sergileyen Emerson, bir bireyin olayların doğasını okuyabileceğine ve akıntıya doğru hareket eden bir dal gibi onunla birleşmeye çalışabileceğine inanıyordu. Bu düşüncesini "Doğanın yasalarıyla paralel olan zihin, olayların akışında ve onların kuvvetiyle güçlü olacak." diye ifade etti.

Gücün ikinci unsuru sağlıktır. Emerson bunu farklı seviyelerde ifade emektedir. Genel olarak beden ve ruhun yaşam gücü; riskleri sürdüren, macera arayan ve planları tamamlayan fiziksel ve ruhsal durum ile ilgili devam etmektedir. Ancak bunlar olmazsa, bireyin enerjisinin kesildiği rutin beden sağlığından da bahsetmektedir.

Üçüncü unsur konsantrasyondur. Doğanın yasalarından biri, enerjilerin yoğunlaşmasıyla etkisini göstermektedir. Çarpıcı bir darbenin konsantrasyonu en büyük gücü verir. Hedeflerimizi ve çabalarımızı dağıtarak ya da yayarak enerjilerimizi çok sık tüketiriz. Bir kahin şöyle der; “Kaderini büyütme, sorumluluğunda olandan daha fazlasını yapmamaya çalış.” Bir lazere odaklanan ışık gibi tek bir ışına yoğunlaşmak en büyük gücü getirir.

Gücün dördüncü ve son unsuru tekrardır. Emerson, ‘tekrar’ unsuruyla mükemmel bir şekilde gerçekleştirene kadar bir uygulamayı tekrar tekrar yapmayı kastetmektedir. Dövüş sanatçısı, hareketlerini ve rutinlerini fiziksel belleğine girecek ve bütün koşullar altında ulaşılabilir olacak noktaya gelene kadar tekrar eder. Benzer şekilde, seçilen görevimizde ustalaşana dek tekrar yapmalı, uygulamalı ya da prova etmeliyiz.

Zenginlikle ilgili denemesinde Emerson, bireyin ‘zengin olmak için doğduğunu’ söyler. Ve filozof, çekingen bir metafor kullanmaz. Peşin parayı kasteder. Ama aynı zamanda sermaye birikimini sadece onu verimli amaçlarla kullanan kişiye yakışır olarak tanımlar. Emerson şöyle der:

Her insan bir tüketicidir ancak üretici de olmak zorundadır. Borcunu öderken aynı zamanda servetine bir şey katmazsa, dünyada iyi bir yer edinemez. Dünyada bomboş bir varlıktan biraz daha büyük bir talepte bulunmadan, dehasına dair bir yargıda bulunamaz. Yaratılış gereğince pahalıdır ve insanın zengin olması gerekir.

Emerson, “Sadece gücünüzü ve yeteneklerinizi genişleten alımlar, size daha zengin bir şey bırakır.” diye yazar. Gerçekten de genişlemeye eşlik etmeyen servet, ziyan olan bir servettir. Emerson, “Hayvan duyusuyla ilgili eski deneyleri tekrarlayarak insan zenginleştirilmez.” diye yazar. Daha ziyade kazanma, yapma ve gelişme yeteneğinizi artırdığınızda zenginleşirsiniz. Zenginlik, doğru anlaşıldığında ‘güç’tür. Bu denemelerin birbirine bağlı olmasının nedeni budur.

Peki, nasıl servet kazanırsınız? Emerson bunu kabaca üç adımda özetlemektedir: 1) Öncelikle kendi hayatınızdaki bazı tartışılmaz, geçim düzeyi ihtiyaçlarını doldurun. İlkel dönemde çiftçileri, avcılar ve köylüleri sürükleyen şey buydu. 2) Daha sonra, kişinin özel yeteneklerini doğaya uygulayın ve başkalarının ihtiyaçlarını kapsamlı bir

şekilde doldurun. Yeteneklerinizi bilmiyorsanız veya anlamadıysanız, her şeyden önce oradan başlamalısınız. Özel yeteneğiniz bir mükemmellik kaynağıdır. 3) Ve son olarak servetinizi üretkenlik amacıyla kullanın; borçları ödemek, bileşik yatırımlar yapmak ve ticaretin araçlarını ve yeteneklerini temin etmek. Zenginleşmenin tek sağlam yolu, inşa etme ve genişletmedir. Böyle şeyler gelişen bir varlık olarak, karakterinizi yansıtır.

Emerson, uygulanabilirliğin işleyişine değinerek metafiziğin gösterişini feda etti mi? Bazıları böyle düşündü ancak ben farklı şekilde düşünüyorum. Emerson böyle bir yaklaşımdan kaçınıyordu, felsefesini yola koyamamaktan suçlu olurdu. Karmaşıklık hareketsizliği mazur göstermez. Burada son sözü devrettiğim dahi şair Ezra Pound'un bir gözlemini hatırlatmak isterim: "Fakat yapmış olmak, yapmamak yerine; bu beyhudelik değildir."

I. Güç

Bir insanın etkisine kim sınır koyabilir? Sempatik davranışlarıyla ulusları bile peşinden sürükleyen ve insan ırkının birçok eylemine liderlik eden insanlar vardır. İşte böyle bir bağ varsa insanın zihni nereye giderse gitsin, doğa ona eşlik eder. Belki de maddi ve temel güçleri çekmek için bu kuvvete sahip olan insanlar da vardır. Onların göründükleri her yerde, etraflarına fayda sağlayacak olaylar yaşanır. Hayat bir güç arayışıdır ve bu, dünyanın öylesine doymuş olduğu bir iktidardır ki hiçbir dürüst arayış ödölsüz kalmaz. Bir insan, bu güzel madenin bulunduğu bir cevher olarak olayları ve eşyaları ödöllandirmelidir. Onların değeri kendisine güç şeklinde eklenmişse olayların, malların ve bedenın nefesinin gitmesine izin verebilir. Özünü güvenceye aldıysa, biçimlendirildiğı geniş bahçeleri koruyabilir. Bunları bilecek kadar zeki ve gerçekleştirecek kadar cesur

olan kültürlü bir adam, doğanın işlediği bir yaşamdır. İradenin eğitimi, jeoloji ve astronominin en parlak dönemi ve sonucudur.

Bütün başarılı insanlar tek bir şey üzerinde aynı fikirdeydi ve hepsi, evrensel nedensellik yasasını savunuyordu. İşlerin şansa değil, yasalarla yürüdüğüne; olayların ilkinin ve sonunu birleştiren zincirde zayıf ya da çatlak bir halka olmadığına inanıyorlardı. Nedensellik inancı; varoluş ilkesi ile arasındaki sıkı bağlantı ve sonuç olarak faydaya, hiçbir şeyin boşuna olmadığına dair inanç tüm değerli zihinleri karakterize etmeli ve çalışkan olanların çabalarını kontrol etmelidir. En cesur insanlar yasaların gerilimine en iyi inananlardır. “Tüm büyük kaptanlar,” dedi Bonaparte, “Sanatın kurallarına uyarak, engellere yönelik çabaları ayarlayarak büyük başarılar elde etti.”

Genç hatiplerin tanımladığı gibi devrin anahtarı bu ya da diğeri olabilir. Her devrin anahtarı ahmaklık, -insanların büyük çoğunluğunda hat-ta kahramanlarında belli önemli anlar hariç her zaman var olan ahmaklık- yerçekimi, gelenek ve korku kurbanlarıdır. Bu güçlü olana güç verir. Çoğunluğun kendine güvenme veya özgün bir eylemi uygulaması yoktur.

Başarıyı bir karakter özelliği olarak değerlendirmeliyiz. Cesaret, -bilge öğretmenlerin öğrettiği

gibi- kanın arterlerdeki dolaşım derecesi gibidir. Arterlerin kanını tuttuğu yerde cesaret ve macera mümkündür. Damarlara sınırsız olarak döktükleri yerde, ruh güçsüz ve zayıftır. Büyük bir iz bırakmak için olağanüstü bir sağlık gerekir. Mesela, Eric'in sağlığı iyiye, uykusunu iyi aldıysa, en iyi hâliyle otuz yaşında Grönland'den ayrılırsa batıya yönelip gemilerini Newfoundland'a ulaştıracaktır. Ama Eric'i çıkar, Biorn veya Thorfin gibi daha güçlü ve daha cesur bir adamı koy, böylece gemiler de kolaylıkla yüzlerce hatta binlerce kilometre uzağa gidecek Labrador ve New England'a ulaşacaktır. Sonuç olarak, şans faktörü yoktur. Çocuklarda olduğu gibi yetişkinlerle birlikte bir sınıf samimi bir şekilde oyuna girer ve hızla dönen dünyayla birlikte döner. Diğerleri çekingendir ve seyirci kalır ya da sadece ölü bir ağırlık taşıyanların mizahı ve canlılığıyla sürüklenir. İlk servet sağlıktır. Hastalık kötü ruhludur ve kimseye hizmet edemez. Yaşamak için kaynaklarını idareli kullanmak zorundadır. Ancak sağlık ya da bolluk kendi amaçlarına cevap verir ve diğer insanların ihtiyaçlarını ve derelerini ayırmak, gözden geçirmek ve boğmak zorundadır.

Bütün güç, dünyanın doğasının bir paylaşımı olan bir türle ilgilidir. Doğanın yasalarına paralel olan zihin, olayların akışında ve güçleriyle güçlü

olacaktır. Bir insan olayların oluştuğu aynı şeylerden oluşur. Olayların seyrine sempati duyar; tahmin edilebilir. Ne olursa olsun, önce ona aittir. Böylece ne olursa olsun eşittir. İnsanları tanıyan bir kişi siyaset, ticaret, hukuk, savaş, din hakkında iyi konuşabilir. Çünkü insanlar her yerde aynı şekilde yönetilir. Güçlü bir amacın avantajı, herhangi bir emek, sanat veya konser tarafından sağlanmamalıdır. Toprak işleme veya gübrelerin başka yerlerde rakip olamayacağı bir ürünü kolayca yetiştiren iklim gibidir; tıpkı New York ya da İstanbul gibi bir şehrin, sermayeyi, dehayı ya da emeği zorlamak için diplomasi gerektirmeyen bir fırsatı gibi. Sular oraya doğru akarken kendiliğinden gelirler.

Bu olumlu kuvvet birindedir; diğerinde değildir çünkü bir atın içinde yay, diğerinde kırbaç vardır. “Genç adamın boynunda,” dedi Hafız, “Girişim kadar zarif hiçbir mücevher parlamaz.” New York veya Pennsylvania’da eski bir Hollanda nüfusunun olduğu veya öfkeli beyinleriyle buharlı ekileri, makaraları, levyeleri ve dişli arklarıyla dolu kafalarıyla güçlü bir Yanki kolonisi olan Virginia yetiştiricileri arasında herhangi bir sabit bölgeye ithalat yapın. Her şey değerıyla parlamaya başlar. Her şirkette sadece aktif ve pasif cinsiyet değil, hem erkeklerde hem de kadınlarda, hem er-

keklerin hem de kadınların yenilikçi veya yaratıcı sınıfı ve yaratıcı olmayan veya kabul eden sınıfın daha derin ve daha önemli bir cinsiyeti vardır. Her artı insan grubunu temsil eder ve kişisel yükselişin rastgele bir avantajına sahipse, ne fazla ne de eksik yetenek anlamına gelir ama sadece bir askerin ya da bir okul müdürünün yaradılıştan gelen bakışıdır (birinin siyah bıyığı ve birinin sarışın olması gibi). O zaman işler oldukça kolaydır ve kıskançlık ya da direniş olmadan tüm yardımcıları ve besleyicileri onları sindirme hakkını kabul ederler.

Her zaman bir güç adamı için yer vardır ve birçokları için yer açar. Toplum bir düşünürler topluluğudur ve aralarındaki en iyi kafalar en iyi yerleri alır. Zayıf bir adam çitle çevrili ve sürülmüş toprakları, inşa edilmiş evleri görebilir. Güçlü adam olası evleri ve çiftlikleri görür. Gözü, güneşin bulutları beslediği kadar hızlı mülkler yapar.

Yeni bir çocuk okula geldiğinde, bir insan her gün seyahat ettiğinde ve yabancılarla karşılaştığında ya da eski bir kulübe girdiğinde, yeni bir gelenek evcilleştirildiğinde, garip bir öküz, sığırların bulunduğu bir meraya sürüldüğünde gerçekleşir. Bir zamanlar en iyi boynuz çiftiyle yeni gelen arasında bir güç denemesi vardı ve o zamandan beri lider olan yerleşmiştir. Yani şimdi, çok saygılı ama

kararlı bir güç ölçüsü ve bu ikisi bir araya geldiğinde bir uyumsuzluk vardır. Her biri kaderini diğerinin gözünde okur. Zayıf taraf, hiçbir bilgisi ya da zekâsının duruma uygun olmadığını fark eder. Oradan buradan bildiğini düşündü: Sonunu öğrenmeyi ihmal ettiğini fark etti. Tüm rakiplerinin okları iyi ve isabetli atılırken, onun bildiği hiçbir şey hedefi vurmayacaktı. Ansiklopedideki bütün gerçekleri bilmesi de yardımcı olmazdı. Çünkü bu zihin, tutum ve özgüvenin varlığıyla ilgilidir. Rakibin güneşi ve rüzgârı ve her atışta silahı ve hedefi vardır. Kendisi başka bir düşmanla eşleştiği zaman mızrakları iyi gider ve hedefi vurur. Bu bir istek ve yaradılış meselesidir. İkinci adam birincisi kadar iyidir. Belki daha iyidir ancak ilkinin sahip olduğu cesaret ve arzuya sahip değildir. Dolayısıyla zekâsı aşırı veya yetersiz görünür.

Sağlık iyidir, güç, yaşam, hastalık, zehir ve tüm düşmanlara direnir ve muhafazakâr olduğu kadar yaratıcıdır. Canlılığa ve liderliğe sahip olunmalıdır ve seçim yaparken sevimli olmamıza izin verilmez. İğrenç ve tuhaf olmasına rağmen hayatın önemli ölçüde var olduğu yerde belirli bir içgüdümüz vardır. Kendi kontrolleri ve arınmaları vardır ve sonunda ahlakî yasalarla uyumlu olduğu keşfedilecektir.

Buz, bit, fare ve kurtlara rağmen büyüyen kanaatkâr ağaçlar gibi bu canlılıkla zenginleşiriz. Bu yüzden de ahlaksız sürülerden muzdarip değiliz. Büyük hayvanlar büyük parazitleri besler ve hastalığın karakterini ve karakterin gücünü kanıtlar.

Her türlü güç genellikle aynı anda ortaya çıkar; iyi ya da kötü enerji, zihinsel ya da fiziksel sağlık, bağlılık coşkusu ya da çapkınlık coşkusu. Her zaman aynı unsurlar vardır, sadece bazen bunlar göze çarpar ve bazen de başka şeyler. Dün ön planda olan bugün geri planda olabilir; dış görünüş artık temel olarak daha az etkili bir rol oynamaktadır. Kuraklık ne kadar uzun sürerse, atmosferin suya olan talebi o kadar fazla olur. Mermi ne kadar hızlı giderse, uçuş kuvveti de o kadar artar. Ahlakta, vahşi özgürlük demir vicdanı besler; büyük dürtülere sahip doğaların büyük kaynakları vardır ve uzaklardan dönerler. Siyasette demokratların oğulları liberal parti üyeleri olurken, kırmızı cumhuriyetçilik gelecek çağda dayanılmaz bir tiranlık yaratan bir doğa spazmıdır. Öte yandan, giderek daha dar görüşlü ve korkak bir hâle gelen muhafazakârlık çocukları tiksindirir ve onları bir ağız dolusu temiz hava için radikalizme sürükler.

Bu kaba enerjinin çoğuna sahip olanlar, ilçe ya da eyaletler boyunca parti toplantıları aracılığıyla

eleştirilene göğüs geren ‘kaba ve güçlü adamların’ kendi kötü alışkanlıkları vardır ama iyi bir güç ve cesaret doğasına sahiplerdir. Politikalarımız kötü ellere düşer ve görünen o ki papazlar ve ince ruhlu adamlar, kongrelere gönderilmek için uygun değildirler. Politika, bazı zehirli el sanatları gibi zararlı bir meslektir. İktidardaki adamların hiçbir fikri yoktur ancak herhangi bir görüş, herhangi bir amaç için basitleşebilirler. Bu en medeni ve en zorlayıcı arasında bir soru olsa, sanırım ben sonuncusuna sıcak bakıyorum.

Ticarette de bu enerji genellikle vahşi bir iz taşır. Hayırsever ve dini organlar genellikle yürütme görevlilerini azizlerden uzak gerçekleştirmezler. Şimdiye kadar sosyalistler tarafından kurulan topluluklar -Cizvitler, Port-Royalistler, New Harmony, Zoar, Brook Farm’daki Amerikan toplulukları- ancak Judas’ı idareci olarak atayarak mümkündür. Ofislerin geri kalanı iyi kasabalılar tarafından doldurulabilir. Dindar ve hayırsever sahibin o kadar da dindar ve hayırsever olmayan bir ustası vardır. Ülkelerin en cana yakın centilmenleri, kendi bahçesini koruyan kahramana rağmen belli bir memnuniyete sahiptir. Shaker (Amerika’da bir tarikatın üyesi) toplumuyla ilgili ülkede vaktiyle söylenen şeytanı pazara göndermek şeklinde bir çeşit deyim vardı. İlahi gücün

tasarımında resim, şiir ve popüler kültür gazabını cehennemden almıştır. Sanki vicdan eller ve bacaklar için iyi değilmiş, sanki fakirler yaban keçilerini, kurtları ve ada tavşanlarını  alıştıramayan kanun ve düzen formalistlerini g  s zleştirmiş gibi. Tıpta zehirlerin de kullanımından dolayı serseriler olmadan dünyanın hareket edemeyeceği, vatanseverlik ve gönüllüğün de kötü niyetliler arasında bulunması, toplumun gizli bir öğretisi-dir; biraz kötülük de güç elde etmek için iyidir. Vatanseverlik ve iyi komşuluğ n yanında, keskin mahremiyet ve siyasi uygulamayla denk gelmesi nadir değildir. Bu nedenle işi ortaya çıkarmak ve uygulamak için enerji kendini aşırı derecede deforme eder ve bu yüzden baltamız kendi parmaklarımızı keser, bu kötülük çaresiz değildir. Sıhhiye erinin topladığı bütün elemanlar bazen onun efendileri, özellikle de en ince g  lerin ustaları olacaktır. O h lde buhar, ateş ve elektrikten vaz mı geçecek, yoksa onlarla başa çıkmayı mı öğrenecek? Kuruluşlardaki bütün mevkiler için kural, tüm artılar iyidir; sadece doğru yere koyun.

Arter kan yüklenmesi yüzünden insanlar kabuklu yemiş, bitki  ayı ile beslenemez, roman okuyamaz, ıslık  alamaz, derslerine gidemez, kütüphaneye gidip ders çalışamazlar. Onlar macerayı   zlerler ve Pike Tepesi'ne gitmek zorunda-

dırlar; her gün bütün gün sayım odasında oturmak yerine bir Paawnee'nin baltasıyla ölmeyi tercih ederler. Savaş, deniz, madencilik, av için yaratılmışlardır. Maceralar, büyük riskler, hayatta önemli olaylar isterler. Bazı insanlar denizde bir saat sakinliğe dayanamazlar.

Yiğitliğin aşırılığı özel ve endüstriyel hayatta olduğu gibi genel tarihte aynı öneme sahiptir. Güçlü ırk veya güçlü birey nihayetinde, çevresindeki canavarlar gibi, doğanın emziklerinden sütün alındığı vahşinin en iyisi olan doğal güçlere dayanır. Çalışmalarımızdan herhangi biri ile bu yerli kaynak arasındaki bağlantıyı kesin. Çalışma sığdır. İnsanlar buna dayanır ve kalabalık bazen söylediğimiz kadar kötü bir argüman değildir çünkü iyi bir tarafı vardır. Kürsüden Fransız bir milletvekili "İnsanlar olmadan yürüyün ve geceye yürüyün: Onların içgüdüleri, her zaman gerçek faydaya dönüşen 'Takdir-i İlâhî'nin birini suçlamasıdır." der.

Bu gücün en iyi anekdotları vahşi yaşamdan, kâşiflerden, askerlerden ve korsanlardan bulunmalıdır. Ama suikastçıların düşmesini, ayların kavgasını veya buzdağlarının parçalanmasını kim umursar? Başka hiçbir şeyin olmadığı yerde fiziksel gücün hiçbir değeri yoktur. Büyük kar kütlelerinde kar, volkanlarda ateş ve püskürme ucuzdur.

Yaz ortasında ve tropikal ülkelerde buz bir lüktür. Ateşin lüksü, kalbimizde biraz sahip olmamızdır ve elektrik, yüklü bulutların yaylım ateşi değil, akü kablolarındaki yönetilebilir akıştır.

Tarihteki büyük an, onun güzellik duygusuna yönlendirilmiş tehlikeli Pelasgic gücüyle vahşinin vahşi olmayı bıraktığı zamandır; Perikles ve Phidiasınız var, henüz Korinth medeniyetine geçmediniz. Doğadaki her şey iyidir ve dünya, suların hâlâ doğadan bolca aktığı bir geçiş ânıdır. Ancak onların sertliği ve keskinliği ahlakî değerler ve insanlık tarafından açığa çıkarılır.

Barış zaferleri savaşa biraz yakındır. El hâlâ kılıç kabzasına aşınayken, kampın alışkanlıkları centilmenin duruşunda ve görünüşünde hâlâ belirgin, entelektüel gücü doruğa ulaştı. Bu sert koşulların sıkıştırılması ve gerginliği en güzel ve en yumuşak sanatlar açısından bir eğitimidir ve savaş kadar güçlü istilalardan yararlanan bazı benzer canlılar hariç sessiz zamanlarda nadiren telafi edilebilir.

Başarının anayasal olduğunu söylüyoruz. Artı bir zihin ve beden durumuna, iş gücüne, cesarete bağlıdır yani ticari bir mal için nadiren doğru durumda bulunmasına rağmen, dünyayı sürdürmede temel bir etkiye sahiptir. Ancak çoğu zaman

onu tehlikeli ve yıkıcı hâle getiren aşırılık içindedir. Yine de kurtarılamaz ve bu formda olması gerekir.

Olumlayıcı sınıf, insanlığın saygısını tekeline alır. Bütün büyük festivalleri onlar başlatır ve uygular. Napolyon'un kafatasına ne tür bir güç sarıldı! Eylau'daki altmış bin kişilik ordusunun yaklaşık otuz bini hırsız ya da soyguncu gibi görünür. Huzurlu topluluklardaki insanları bacaklarında demirle, hapishanelerde, nöbetçilerin silahı altında tutabiliyorsak, bu adam el ele, onları görevlerine sürükler ve süngüleriyle zaferlerini kazanır.

Bu aborijin, yüksek sanattaki yeterliliklerde olduğu gibi yüksek arıtma koşulları altında ortaya çıktığında şaşırtıcı bir zevk verebilir. Michel Angelo Sistine Chapel'i hakkında hiçbir şey bilmediği fresk sanatıyla boyamaya zorlandığında Vatikan'ın arkasındaki Papa'nın bahçelerine indi; bir kürekle kırmızı ve sarı toprak boyaları kazdı; onları tutkal ve suyla kendi elleriyle karıştırdı ve birçok denemeden sonra, sonunda kendine uygun hâle getirerek merdivenlerini tırmandı ve haftalarca aylarca peygamberleri ve kahinleri boyadı. Haleflerini akıl ve incelik saflığında olduğu kadar kaba bir canlılıkla aştı. Sonunda bitirilmeden kalmış bir resmi tarafından ezilmedi. Michel figürlerini önce taslak olarak çizmeyecekti, daha son-

ra onları kanla giydirecek ve son olarak kumaşla kaplayacaktı. “Ah!” dedi bana, cesur bir ressam, bunları düşünerek, “Bir ressam başarısız olursa, çalışmak yerine onun hayalini kurmuş olduğunu göreceksiniz. Sanatımızda başarıya ulaşmanın bir yolu yok ama paltonuzu çıkarmak, boyayı silmek ve her gün demiryolundaki bir kazıcı gibi çalışmak vardır.”

Başarı bu nedenle her zaman belirli bir artı veya pozitif güçle gider: Bir ons güç, bir ons ağırlığı dengelemelidir. Ve bir adam annesinin rahmine geri dönüp, yeni miktarlarda canlılıkla doğamamasına rağmen, durumun kabul ettiği en iyi iki ekonomi vardır. Birincisi, çeşitli faaliyetlerimizi kesin olarak durdurmak ve gücümüzü bir veya birkaç noktaya yoğunlaştırmaktır çünkü bir bahçıvan demet demet uzatarak zayıf vermek yerine, ciddi bir şekilde budayarak ağacın özünü bir veya iki kuvvetli dala zorlar.

“Kaderini genişletme.” dedi kahin, “Sana verileden daha fazla sorumluluğu yerine getirmeye çalışma.” Hayatta dikkat edilecek bir unsur konsantrasyondur. Bir bela ise aşırılıktır ve aşırılıklarımızın kaba mı, yoksa hoş mu olduğu bir fark yaratmaz; mülk ve onun meraklıları, arkadaşlar ve sosyal bir alışkanlık, siyaset veya müzik ya da şölen. Bir eğlenceyi ya da aldanmayı ortadan kal-

dıran her şey iyidir ve doğru bir iş tarzı eklemek için bizi eve götürür. Arkadaşlar, kitaplar, resimler, daha düşük sorumluluklar, yetenekler, umutlar, hepsi baş döndürücü balonumuzda salınımlara neden olan ve iyi bir duruş ve düz bir yolu imkânsız kılan dikkat dağıtıcı unsurlardır. İşinizi seçmelisiniz; beyninizin elinden geleni yapabileceği kadarını alıp, gerisini bırakacaksınız. Ancak bu şekilde bilmekten yapmaya doğru atılacak adımları gerçekleştiren hayati gücü biriktirebilir. Bir erkeğin başıboş görme yetisi ne kadar olursa olsun, bilmekten işi yapmaya doğru nadiren adım atılır. Bu, ahmaklık döngüsünün verimliliğe atılan adımdır. Pek çok sanatçıda bu eksiktir, hepsi eksiktir: Angelo ya da Cellini'yi umutsuzlukla görür. O da düşüncesinde doğaya ve asıl sebebe bağlıdır. Ancak tüm varlığını sahip olmadığı bir eyleme dönüştürmek için toplar ve sallar. Şair Campbell, "Çalışmaya alışkın bir insan, kafasına koyduğu herhangi bir başarıya eşittir ve onun için ilham değil, gereklilik esin kaynağıdır." dedi.

Konsantrasyon, siyasette, savaşta, ticarete, kısacası insan ilişkilerinin tüm yönetiminde gücün sırrıdır. Dünyanın en önemli anekdotlarından biri Newton'un sorgulamaya karşı cevabıdır, "Keşiflerini nasıl başarabilmişti?" "Her zaman düşüncelerimi önemseyerek." Veya siyasetten bir

metin alacaksınız, bunu Plutarch'tan alın: "Bütün şehirde, Perikles'in görüldüğü bir sokak vardı, pazara ve konsey binasına açılan bir sokak. Ziyafetlere yapılan tüm davetiyeleri, tüm eşcinsel meclisleri ve şirketlerini reddetti. Yönetim süresi boyunca hiçbir zaman bir arkadaşının masasında yemek yemedi." Veya ticaretten bir örnek verirsek; "Umarım," dedi Rothschild'e iyi bir adam, "Çocuklarınız para ve işten çok hoşlanmıyordur: Bunu istemeyeceğinize eminim." "İş dünyasına zihin, ruh, yürek ve beden vermelerini diliyorum. Mutlu olmanın yolu budur. Büyük bir servet elde etmek için büyük bir cesaret ve çok dikkat gerekir ve bunu elde ettiğinizde, onu tutmak için on kat daha fazla zekâ gerekir. Bana önerilen tüm projeleri dinleseymdim, kısa sürede kendimi mahvetmem gerekirdi. Bir işe bağlı kalın. Bira fabrikanıza sadık kalın, Londra'nın büyük bira üreticisi olacaksınız. Biracı, bankacı, tüccar ve üretici olun, yakında gazetede olacaksınız."

Birçok insan bilir, birçok iş insanı endişeli ve inatçıdır ancak bir karara varmak için acele etmezler. Ancak akan işlerimizde bir karar verilmelidir. Mümkünse en iyisi ama herhangi biri, hiç olmamasından iyidir. Bir noktaya gitmenin yirmi yolu vardır ve biri en kısa olanıdır ama biri için hemen yola çıkın. Bildiği her şeyi kendisine geti-

rebilecek olan bu zihnin varlığına sahip olan bir adam, çok fazla bilen bir düzine insanın harekete geçmesine değer ancak sadece yavaşça aydınlığa çıkarabilir. Evdeki iyi konuşmacı, parlamenter taktikler teorisini bilen adam değil, gelişigüzel karar veren adamdır. İyi yargıç, her iddiada kılı kırk yaran değil, önemli bir adaleti hedefleyen, davacının rehberliği için anlaşılabilir bir şeyi yöneten kişidir. İyi avukat, olumsuzluğun her yönüne ve açısına bakan ve tüm niteliklerini nitelendiren kişidir ancak kendini sizin tarafına o kadar yürekten atar ki sizi zor bir durumdan kurtarabilir. Dr. Johnson akıcı cümlelerinden birinde, “Perişanlığın bütün isimlerinin ötesinde sefalet, soyut aklın ilkelerine her günün tüm detaylarını önceden düşünüp azaltmaya mahkûm olan mutsuz çifttir. Söylenebilecek çok az şeyin olduğu durumlar ve yapılması gereken çok fazla şey vardır.”

Yaratılışın yerine geçebilecek ikinci şey ‘tekrar’, ‘kullanım gücü’ ve ‘rutin’dir. Kimyada yavaş ilerleyen fakat sürekli olan galvanik akım, elektrik kıvılcımına eşit güçtedir ve sanatımızda daha iyi bir araçtır. Yani insan eyleminde, enerji spazmına karşı, tekrarın sürekliliğini dengeliyoruz. Bir ana yoğunlaştırmak yerine, aynı miktardaki kuvveti çok fazla zamana yayarız. “Burada bir top ve bir yaprakta aynı miktarda ons altın vardır. West

Point'te, başmühendis Col. Buford, onları ayırana kadar bir topun muylularına bir çekiçe vurdu. Patlayana kadar hızlı bir şekilde yüzlerce ağır top ateşledi. Şimdi, hangi vuruş topu kırdı? Her vuruş. Hangi darbe parçayı patlattı? Her darbe. En kötü eyalet şirketi, en iyi amatör şirketten daha iyi bir oyundan geçecekti. En kötü düzenli birlikler en iyi gönüllüleri yenecek. Uygulama onda dokuzdur. Kalabalığın rotası konuşmacılar için iyi bir uygulamadır. Tüm büyük konuşmacılar ilk başta kötü konuşmacılardı. Yedi yıl boyunca İngiltere'yi dolaşmak, Cobden'i tam bir tartışmacı yaptı. Yeni İngiltere'de ikinci yediyi dolaşarak Wendell Phillips'i eğitti. Almanca öğrenmenin yolu, içlerindeki her kelimeyi, parçacığı öğrenene ve ezbere telaffuz edip tekrarlayana kadar aynı düzinelerce sayfayı yüz defadan fazla okumaktır. Hiçbir dâhi ilk okumada bir şarkıyı ezberleyemez, bu yüzden sıradan olanlar da on beşinci veya yirminci okumada bunu yapamaz. Esprili bir arkadaşım, doğanın sanatta bu kadar mükemmel olmasının ve akıl almaz derecede güzel gün batımlarının nedeninin, aynı şeyi çok sık yapmanın gücüyle öğrendiğini düşünüyor. Tecrübeli bir kişi konu üzerinde yeni olan birine göre daha iyi konuşmaz mı? Bunun sonucu olarak uygulayıcılarla başa çıkmak için tekrar yönteminin kulla-

nımına ve amatörlerin değersizliğine ulaşılabilir. Sadece dokunma olanağı sunmak için piyanoda altı saat; sadece yağlı boya, toprak boyalar ya da fırçalar gibi malzemelerle ilgili komut vermek için altı saat. Ustalar, sadece tuşların üzerinde ellerin duruşunu görerek müzikte usta olan kişiler tanıdıklarını söyledi. Bu yüzden enstrümana komut vermek oldukça zor ve önemli bir eylemdir. Araçların kullanımını binlerce manipölasyonla öğrenmiş olmak; hesaplama sanatını sonsuz toplama ve bölme yoluyla öğrenmiş olmak, tamircinin ve kâtibin gücüdür. İngiltere’de, evde sık sık yaşanan bir tecrübenin onaylanmasında, edebi çevrelerde, düşünen insanların, kitapçıların, editörlerin, üniversite dekanlarının ve profesörlerin, piskoposların da hiçbir şekilde en büyük edebi yeteneğin insanları olmadığını belirtti ancak genellikle bir tür ticari faaliyet ve çalışma yeteneğine sahip, düşük ve sıradan bir entelektüeldir. Kayıtsız yazarlar ve vasatlar güçlerini kazançlı bir noktaya iterek veya üstün güçlerin çokluğu üzerinde güç uygulayarak yükselir.

Yeteneğin ve yüzeysel başarının değerini sınırlandıran yüce düşüncelerin olduğunu unutmadım. Kaba kahramanı kolay bir şekilde haddinden fazla övebiliriz. Üzerinde çizim yapmadığımız kaynaklar vardır. Neden kaçtığımı biliyorum. Ancak

bu güç veya ruh, doğanın günün işini getirmek için güvendiği araçlar olarak -ev yaşamına ve dünyanın ödülleriine önem verdiğimiz sürece- buna saygı duymalıyız. Bunun ekonomiye de uygulanabileceğini düşünüyorum; akışkanlar ve gazlar kadar kesin bir yasa ve aritmetik konusudur; idareli kullanılabilir veya boşa harcanmış olabilir. Her insan sadece bu gücün bir taşıyıcısı veya kanalı olduğu için etkilidir ve tarihte hiçbir zaman bu tüketim hariç bir sinyal eylemi veya başarısı olmamıştır. Bu altın değil, altın üreticisi; şöhret değil, istismardır.

Bu güç ve bu idarecilik, irademizin erişebileceği yerdeyse ve yasaları okunabiliyorsa, insan için tüm başarının ve akla gelebilecek tüm faydaların da er geç ulaşılabilirliğini ve elde edilebilecek kendi yüce ekonomilerinin olduğunu düşünüyoruz. Dünya matematikseldir. Geniş ve akıcı eğrisinde hiçbir felaket yoktur. Başarının değirmenlerimizde ördüğümüz pötikareli ve muslin kumaştan daha fazlası yoktur. Bir adam kendi imgesinde telgraf, dokuma tezgâhı, baskı ve lokomotif yapmaya başlayana kadar bunlar için bir makineye ihtiyaç olduğunu neredeyse hiç bilmez. Ancak bu esnada çılgınlığını ve engellerini dışarıda bırakmak zorunda kalır. Böylece değirmene gittiğimizde, makine bizden daha ahlakî olur. Bırakın bir

adam bir tezgâha gitmeye cesaret etsin ve ona eşit olup olmadığını görsün. Makinenin makineyle yüzleşmesine izin verin ve nasıl göründüklerine bakın. Dünya değirmeni patiska değirmeninden daha karmaşıktır ve mimar bu konunun üzerine daha az eğildi. Pötikareli değirmende, bozuk bir iplik veya bir yırtık, ağı yüz metrelik bir parçayla bozar ve onu dokuyan kıza kadar geriye doğru izlenir ve ücretlerini azaltır. Hissedar, bunun gösterilmesi üzerine ellerini memnuniyetle ovuşturur. Çok mu kurnazsınız? Bay Profitloss, ustanızı ve işvereninizi dokuduğunuz ağda dolandırmayı mı düşünüyorsunuz? Bir gün, herhangi bir müslin bezden daha görkemlidir. Bunu gerçekleştiren mekanizma oldukça kurnazdır. Bu yüzden ne ürüne sıkıştırdığınız salaş, hileli, çürük saatleri gizleyemeyeceğinden ne de herhangi bir katışıksız ipliğin, daha düz çeliğin veya bükülmez gövdenin ağda tanıklık edemeyeceğinden korkmayın.

II. Zenginlik

Bir yabancı herhangi bir şirkete getirilir getirilmez, haklı olarak cevaplanması istenen ilk soru; insanın geçiminin nasıl sağlanacağıdır? Masum işlerle nasıl geçinileceğini öğrenene kadar kimse tam bir insan değildir. Toplum, her çalışkan insan geçimini dürüst geleneklerle kazanana kadar barbardır. Her insan bir tüketicidir ancak üretici de olmak zorundadır. Sadece borcunu ödeyip, aynı zamanda ortak servete bir şey katmazsa, dünyada iyi bir yer edinemez. Dünyada sade bir geçim kaynağından daha fazlasını talep etmeden, dehasının hakkını veremez. Yaratılış gereğince pahalıdır ve insanın zengin olması gerekir.

Zenginlik, aklın doğaya uygulanmasında, en kaba balta vuruşlarından sanatın son sırlarına kadar kendi kaynağına sahiptir. Samimi bağlar düşünce ve üretim arasında varlığını sürdürür çünkü daha iyi bir düzen, muazzam miktarda kaba işçi-

liğe eşdeğerdir. Kuvvetler ve direnişler Doğanın kendisidir ancak zihin, bir şeyleri bulundukları yerden istedikleri yere getirmek için hareket eder. Akıllıca birleştirerek faydalı sanatların pratiğini yönetmede ve güzel sanatlarla, güzel sözlerle, şarkıyla veya belleğin çoğaltılmasında daha ince değerlerin yaratılmasında etkilidir. Zenginlik zihnin doğaya uygulanmasıdır ve zengin olma sanatı endüstride değil, tasarrufta çok daha az ancak daha iyi bir düzende, zamanında, doğru noktada olmaktan ibarettir. Bir adamın daha güçlü kol-ları veya daha uzun bacakları vardır; bir diğeri akarsuların seyrini ve toprağın işleneceği pazarların büyümesini görür, nehir ile takas yapar, uyur, zengin uyanır.

Buhar şimdi yüz yıl öncesine göre daha güçlü değildir ama daha iyi kullanılabilir. Zeki bir insan, genişleyen buhar gücüyle tanıştı. Ayrıca Michigan'da rruyen buğday ve otun zenginliğini gördü. Daha sonra buhar borusunu kurnaz bir şekilde buğday mahsulüne çevirir. Buhar daha önce olduğu gibi kabarır ve genleşir ancak farklı lokasyonlara sürüklenir. Kömür, bir işçi onu yzeyeye getirene kadar yerin altındaki kaya tabakalarında bulunur. Buna siyah elmas diyebiliriz. Her kfe g ve medeniyettir çünkü kömür taşınabilir bir iklimdir. Tropiklerin ısısını Labrador'a ve kutup

dairesine taşır ve istendiği zaman kendini herhangi bir yere taşıma aracıdır.

Watt and Stephenson insanlığın kulağına, yarım onsluk bir kömürün iki ton mil çekeceğini ve kömürün Kanada'yı, Kalküta kadar sıcak hâle getirmek için demiryolu ve tekneyle kömür taşıdığı ve konforuyla endüstriyel gücünü getirdiğine dair sırlarını fısıldadılar.

Çiftçinin şeftalileri ağaçtan alınıp kasabaya taşındığında, yeni bir görünüme sahip olurlar ve aynı dalda yetişen meyve üzerinde yüz kat değerli olurlar. Tüccarın zanaatı, bol olan yerden, pahalı olan yere bir şey getirmektir.

Zenginlik, yağmur ve rüzgârı dışarıda tutan sağlam bir çatıda, bol miktarda tatlı su veren iyi bir pompada, ısladığınızda değiştirebileceğiniz iki elbisede, yakacak kuru çubuklarda, iyi bir çift fitilli lambada, üç öğün yemekte, araziye geçecek atta ya da lokomotifte, denizi geçecek bir tekne- de, çalışılacak araçlarda, okunacak kitaplarda ve böylece sanki ayakları, elleri, gözleri, kanı, bilgisi ve iyi niyetleri eklemiş gibi her yönden, aletler ve yardımcılarla güçlerimize mümkün olan en büyük uzantıyı vermede başlar. Zenginlik bu zorunluluk maddeleriyle başlar. Burada doğanın bu kuzey iklimlerinde haykırdığı demir yasasını oku-

manız gerekir. İlk olarak, her insanın kendini beslemesi gerekir. Mutlu bir şekilde, babaları onlara miras bırakmadıysa, işe gitmeli ve isteklerini daha aza indirerek veya kazançlarını daha fazla artırarak, onları yalan söylemeye zorlayan durumdan kendilerini kurtarmalıdır. Bu durum gerçekleşene kadar doğa ona rahat vermez. Kendi el emeğini kazanmak için savaşıma kadar açlık çektirir, alay ve eziyet eder. Sıcaklığı, kahkahaları, uykuyu, arkadaşları ve gün ışığını alır. Sonra, daha az göze çarpan ama yine de yeterince acıyla onu kendisine ait olan şeylerin edinilmesine çağırır. Her depo ve mağaza penceresi, her meyve ağacı, her saatin her düşüncesi, ona yeni bir istek açar ki bu da tatmin etme gücü ve memnuniyetle ilgilidir. İstekleri tartışmanın bir faydası yoktur. Filozoflar insanın isteklerini çok az yerine getirmenin mükemmelliğini ortaya koymuştur ama bir adam bir kulübe ve bir avuç kuru bezelye ile kendini memnun edebilecek mi? İnsan zengin olmak için doğar. Bu birçok faktörle ilişkilidir. İştahı ve fantezileri tarafından gezegeninin ve kendi gezegeninden daha iyi gezegenlerin kullanımında refahını bulana kadar doğa parçasının zaferi caziptir. Zenginlik, ekmeğin kabuğunun ve çatının yanı sıra, şehrin özgürlüğü, dünya özgürlüğü, seyahat, makine, bilim, müzik ve güzel sanatların faydaları gibi en

iyi kültür ve en iyi şirketi gerektirir. Kendisi tüm insanların özelliklerinden yararlanabilecek zengin adamdır. O, çok sayıda insandan uzak ülkelerdeki insanlardan ve geçmiş zamanlardaki işçilerinden nasıl faydalanacağını bilen en zengin adamdır. Midedeki susuzluk ve ilkbahardaki su arasında olan aynı benzerlik insanın tamamı ile doğanın tamamı arasında var olur. Elemanlar hizmetlerini ona sunar. Ekvatoru ve kutupları yıkayan deniz, tehlikeli yardımını ve onu takip eden güç ve imparatorluğu, her gün zanaatına ve cesaretine sunar. “Benden sakının.” diyor, “Ama beni tutabilirsiniz, tüm toprakların anahtarı benim.” Ateş, yan tarafında eşit bir güç sunar. Ateş, buhar, yıldırım, yerçekimi, kaya çıkıntıları, demir madenleri, kurşun, kalay ve altın, tüm ağaçların ormanları, tüm iklimlerin meyveleri, her alışkanlığın hayvanları, toprak işlemenin güçleri, kimya laboratuvarının kumaşları, tezgâhın ağırları, lokomotifin maskülen taslağı, makine atölyesinin tılsımları, tüm büyük ve incelikli şeyler, mineraller, gazlar, eterler, tutkular, savaş, ticaret, hükümet, doğal oyun arkadaşlarıdır ve her insanın makinenin mükemmelliğine göre, kullanacağı enstrümanlar açısından cazibesidir. Dünya onun alet kutusudur ve başarılıdır ya da eğitimi -tıpkı fakültelerinin doğa ile evliliği ya da bir şeyleri kendi içine alma derecesi

kadar- devam eder. Güçlü ırk bu şartlarda güçlüdür. Saksonlar dünyanın tüccarlarıdır. Bin yıldır, önde gelen ırk ve kişisel bağımsızlık kalitelerinden başka bir şey olmadan ve özel modifikasyonunda maddi bağımsızlıktır. Hükümete ekmek ve oyunlar açısından bel bağlamak yok, klan yok, bir şefin gelirleriyle ataerkil bir yaşam tarzı yok, evlenmek yok. Hiçbir müşteri sistemi onlara uymaz ama her insan vergisini ödemek zorundadır. İngilizler, her insanın kendine dikkat etmesi gerektiğini ve toplumdaki konumunu sürdürmezse ve iyileştirmezse, kendisine teşekkür etmesi gerektiğini düşünen alışkanlıklarıyla varlıklı ve barışçıldır.

Ekonomi konusu, bir insanın bağımsızlığının güvence altına alınması için önemli bir erdem noktası olduğundan kendisini ahlakla karıştırır. Yoksulluk moral bozar. Borçlu bir adam şimdiye kadar köledir ve Wallstreet, bir milyonerin sözünün eri bir adam, şerefli bir adamı olmasının kolay olduğunu düşünür ancak başarısız durumlarda hiçbir insanın bütünlüğünü koruyabileceğine güvenilemez. Biri Atlantik başkentlerimizin otellerinde ve saraylarında gözlemlediğinde, gider alışkanlığı, duyuların ayaklanması, bağların yokluğu, klanlık, herhangi bir tür dostluk hissi, bir erkek ya da kadın duvara çakıldığında, dürüstlük şansının korkutucu bir şekilde azaldığını, sanki

erdem, azınlığın karşılayabileceği bir lüks hâline geliyormuş gibi ya da Burke'ün dediği gibi, "İnsanlık için neredeyse çok yüksek bir pazar." gibi hisseder. İhtiyaçlar ve zevkler envanterini hangi ölçekte memnun ettiğine göre ayarlayabilir ancak düşüncenin gücü ve ayrıcalığını, kendi kariyerini zorlamayı ve toplumu kendi şartlarına sahip olmayı istiyorsa, tatmin etmek için isteklerini uygun güce getirmelidir.

Yiğitlik kısmı yapabileceğiniz şeyi güç ve kuvvetle yapmaktır. Dünya, hiçbir şey yapmayan, güzellikleri ve dahi insanları gösterişli üniformalarını giymeye ikna eden gösteriş düşkünleriyle doludur. Bunlar, bir çare kazanmanın görülmesinin saygın olmadığına dair fikri verecektir. Kazanmadan harcamanın çok daha saygın olduğunu, geçimini sağlayanların görülmesinin saygın olmadığı fikrini ortaya koyacak ve yılanın bu doktrini de ışığın seçilmiş oğullarından gelecek. Bilge insanlar her zaman bilge değildirler, zevkleri veya mizahlarıyla ilgili beş kez, nedenleri ile ilgili bir kez konuşurlar. Uygulamada yenik düşmezse, onun duygularına ihanet edebilecek cesur işçi, yapılan işin esasıyla kaybedilen zarafeti değiştirmelidir. Ayakkabı, heykel ya da yasa yapmasının bir önemi yoktur. Belli bir kibirle işi yapan kişiye yatırım yapmak için iyi yapılmış herhangi bir in-

san çalışmasının ayrıcalığıdır. Güven veren çalışmasının cevap vereceği uzlaşmamayı iyi karşılayabilir. Tezghındaki tamirci sessiz bir kalp ve görgü kurallarını taşır ve her koşuldaki insanla eşit şartlarda çalışır. Sanatçı resmini o kadar doğru yapar ki eleştiriyi rahatsız eder. Heykel o kadar güzel-
dir ki piyasada hiçbir leke bırakmaz ancak pazarı kendisi için sessiz bir galeri hâline getirir. Genç avukatın davası zavallıydı, dğme veya cımbız davalarının önemsiz bir konusuydu. Ancak kararlı gençlik, içine tehlikeli vilerini yerleştirecek bir boşluk gördü. Unutulan şeyin önemsizliğini gösterdi ve Tittleton enfiye kutusu fabrikasına; işlerine duyduğu his ve enerjiyle şöhret kazandırdı.

Büyük şehirlerde toplum çocuksudur ve zenginlik bir oyuncaktan ibarettir. Zevk hayatı o kadar gösterişlidir ki sığ bir gözlemci bunun servetin kabul edilen en iyi kullanımı olduğuna inanmalıdır ve ne gösterilirse gösterilsin şımarmayla sona erer. Ancak bu artı sermayenin ana kullanımı ol-
saydı, şimdi bizi barikatlara, yanmış kasabalara ve kızıl dereli baltalarına getirecekti. Farkındalık sahibi insanlar zenginliği, doğanın kendilerine özümsenmesi, gezegenin özsuyu ve meyve sularının tasarımılarının enkarnasyonuna ve beslenmesine dönüştürülmesi olarak kabul ederler. G, insanların istedikleri şeydir, şekerleme değildir.

Tasarımlarını uygulama gücü, açık görüşlü bir insana, evrenin var olduğu sonun ortaya çıktığı ve tüm kaynaklarının iyi uygulanabileceğine dair düşüncelerine, bacaklarına ve ayaklarına, biçim ve gerçeklik verme gücüdür. Kolomb; kürenin, dolap geometrisi için olduğu kadar pratik navigasyon için de bir sorun olduğunu düşünür. Tüm krallara ve halklara, ona uymaya cesaret edene kadar korkak toprak sahibi olarak bakar. Gezegendeki az sayıda insan gerçekte ona aitti. Ancak haritasının çoğunu boş bırakmak zorunda kaldı. Halefleri haritasını ve haritayı tamamlamak için öfkelerini miras aldı. Böylece madenin, telgrafın, değirmenin, haritanın ve araştırmanın çalışanları, çarşı pazarlarda, ofislerde projelerini konuşan ve katkıda bulunmaları için insanlara yalvaran saplantılı kimseler. Fabrikalarımız nasıl inşa edildi? Tüm ihtiyatlı insanları peşinden sürükleyen bu hatiplerin arsızlıkları dışında, Kuzey Amerika demir raylarla nasıl çevrildi? Birçoğunun çılgınlığı bir kaçının kazanması için mi? Bu spekülatif deha, dünyanın kazancı için azınlığın deliliğidir. Göstericiler feda edilir ancak kamuoyu kazanır. Onun düşüncesinden sonra çalışan bu idealistlerin her biri, yapabilirse onu bir zalim hâline getirecekti. O, diğer spekülâtörler tarafından karşılanır ve kışkırtılır. Bir ağaç ormanda diğeri-

ni aşağıya indirdiğinden, topraktaki tüm özsuyu ememeyeceği için denge bu karşı hareketlerle korunur. Demiryolu başkanları, bakır madencileri, duman brülörleri, yangın kovucular vb. doğada karbon, şap ve hidrojen arzındaki oranı koruyan aynı yasayla sınırlıdır.

Zengin olmak, her ırkın başyapıtlarına ve önemli insanlarına bir giriş bileti almaktır. Bu, deniz yolculuğuna çıkmak; dağları, Niagara'yı Nil'i çölü, Roma, Paris ve İstanbul'u ziyaret etmek; galerileri, kütüphaneleri, fabrikaları görmek içindir. Humboldt'un 'Cosmos'unun (Evren) okuyucusu; gözleri, kulakları ve aklı, insanlığın herhangi bir yerde biriktirdiği ve bunları stoğa eklemek için kullanan tüm bilim, sanat ve aletler tarafından silahlanmış bir adamın ilerleyişini takip eder. Denon, Beckford, Belzoni, Wilkinson, Layard, Kane, Lepsius ve Livingston için de böyledir. "Zengin adam," diyor Saadi, "Beklenen her yerde ve evdedir." Zenginler dünyanın daha fazlasını insanın hayatına taşır. Ülkenin yanı sıra şehri, okyanusu, Beyaz Tepeleri, Uzak Batı'yı ve insanlığın eski Avrupa çiftliklerini mevcut malzeme kavramlarına dâhil ederler. Dünya onu kontrol edecek paraya sahip olanındır. Deniz kıyısına varır ve görkemli bir gemi onun için fırtınalı Atlantik'i halıyla kapladı ve fırtınaların dehşeti içinde lüks

bir otel hâline getirdi. Persler, “Ayakkabı giyen birine tüm dünya deriyle kaplıymış gibi gelir.” der.

Kralların uzun kolları olduğu söylenir ancak her insanın uzun kolları olmalı ve yaşamını, enstrümanlarını, gücünü ve bilgisini güneşten, aydan ve yıldızlardan koparması gerekir. O zaman zengin olma talebi meşru değil midir? Yine de hiç zengin bir insan görmedim. Bütün insanların olması gerektiği kadar zengin ya da yeterli doğaya sahip olan bir insanı hiç görmedim. Vaiz kürsülerinin ve basının servet susuzluğunu kınayan birçok basmakalıp sözü var ancak insanlar bu ahlak kuramcılarının tavsiyelerine uyar ve zengin olmayı amaçlamaktan vazgeçerse, bu ahlak kuramcılarını medeniyet perişan olmasın diye insanlardaki bu güç sevgisini tehlikeye atmak için acele ederdi. İnsanlar doğaya hakim olmaları için kendi fikirlerinden teşvik edilirler. Çağlar, Romalı Caesarlar, görkemli Fransa Kralları Leo Tenth, Toskana'nın Büyük Dükleri, Devonshire, Townleys, Vernons ve Peels Düklerinin zenginliklerinden bir kültür türetmektedir veya büyük mal sahipleri her kimse. Asil sanat eserleriyle dolu Vatikanlar ve Louvrelar olması tüm insanların çıkarınadır; İngiliz Müzeleri ve Fransız Bitki Bahçeleri, Philadelphia Doğa Tarihi Akademileri, Bodleian, Ambrosian, Kraliyet, Kongre Kütüphaneleri. Keşif Gezileri olması

herkesin yararınadır. Kaptan Cooks, manyetik ve coğrafi kutupları bulmak için Rosses, Franklins, Richardsons, Kanes ve dünyayı dolaşiyor. Hepimiz, dünyanın yüzeyinde bir dereceye kadar enlem ölçümü açısından daha zenginiz. Navigasyonumuz grafik açısından daha güvenlidir. Evren sistemi hakkındaki bilgimiz ne kadar buna dayanmaktadır! Bir devlet veya bir bireydeki gerçek bir ekonomi, böyle iddialar adına tutumluluğunu unutacaktır.

Her insanın ilgisi olsa da sadece yaşam kolaylığı ve rahatlığı değil, aynı zamanda bir yerde servet veya ürün fazlası olması gerekir, onun elinde olması gerekmez. Genellikle onun için çok istenmeyen bir durumdur. Goethe, “Onu anlayanlar dışında, kimse zengin değildir.” diyerek önemli bir noktaya değinmiştir. Bazı insanlar sahip olmak için doğarlar ve tüm mallarına hayat verebilirler. Diğerleri bunu yapamaz, onların sahip oldukları hoş değildir; karakterlerinin bir uzlaşması gibi görünür; kendi kâr paylarını alıyor gibi görünürler. Yönetebilecek birine sahip olmalılar; stoklayan ve saklayan değil. Daha büyük mal sahipleri için değil çünkü onlar daha büyük dilencilerdir ancak daha fazlası için çalışanlara sahip olunmalıdır; onlar herkes için bir yol açar. Çünkü o, insanların zengin olduğu zengin adam-

dır ve o, insanların fakir olduğu fakir adamdır. Sanat ve doğanın başyapıtlarına nasıl erişileceğı medeniyet sorunudur. Günümüzün sosyalizmi, insanları şimdi sadece zenginlerin zevk aldığı bazı uygarlık alanlarının herkes tarafından nasıl yararlanılabileceğini düşünme konusunda iyi hizmet verdi. Örneğın; her insana bilimin, sanatın araç ve gereçlerinin sağlanması. Ara sıra kullanım için iyi olan ve az sayıda insanın sahip olabileceğı birçok makale vardır. Her insan Satürn'ün halkasını Jüpiter ve Mars'ın uydularını ve kemerlerini görmek ister. Aydaki dağlar ve kraterler hep merak konusudur. Yine de ne kadar az kişi teleskop alabilir! Bunlardan neredeyse hiçbiri onu düzenli tutma ve sergileme sıkıntısından hoşlanmaz. Her insan, ansiklopediler, sözlükler, tablolar, çizelgeler, haritalar ve kamuya açık belgeler gibi sahip olmanın umrunda olmadığı kitaplara başvurma fırsatına sahip olabilir; ayrıca adını bilmek istediğı kuşların, hayvanların, balıkların, kabukların, ağaçların, çiçeklerin isimlerine de.

Tasarım sanatının, müziğinki kadar olumlu ve başka bir kaynaktan tedarik edilmeyecek şekilde hazırlanmış bir zihin üzerinde tazeleyici bir etkisi vardır. Ancak resimler, gravürler, heykeller ve kâlıplar, ilk maliyetlerinin yanı sıra, galeri ve sergilerin bekçileri de masraf gerektirir ve herhangi bir

insanın bunlardan yararlanabilmesi nadirdir ve değerleri de zevklerini paylaşabilecek insanların sayısıyla daha da artmaktadır. Yunan şehirlerinde herhangi bir kişinin, bir sanat eserine ona dikkatle bakan herkese ait bir mülk gibi davranması saygısızlık olarak kabul edildi. Sanırım bazen kendi tercihlerime göre müzik dinlemek, büyük bir şehirde yaşamak ve müzik dalgalarının seli altında kalmayı her dilediğimde gidecek yeri bilmek ılık bir duş ve ilaç gibidir. Bu tür mülkler devletlere, kasabalara ve liselere ait olsaydı, mahalle bağlarını daha yakınlaştırırlardı. Bir şehir entelektüel bir amaç için var olurdu. Feodal formların belirli ailelerde servetin kalıcılığını sağladığı Avrupa'da, bu aileler bunları satın alıp korur ve halka açık tutar. Ancak demokratik kurumların her mülkü küçük porsiyonlara böldüğü Amerika'da, birkaç yıl sonra halk bu mülk sahiplerinin yerine adım atmalı ve vatandaş için bu kültürü ve ilhamı sağlamalıdır.

İnsan zengin olmak için doğdu ya da kaçınılmaz olarak yeteneklerinin kullanımı; düşüncenin doğa ile birleşmesiyle zenginleşti. Mülkiyet fikri bir üretimdir. Oyun oyuncularında soğukkanlılık, doğru muhakeme, çabukluk ve sabır gerektirir. Geliştirilmiş emek, vahşi emeği dışarı atar. Sonsuz yıl içinde sonsuz sayıda zeki insan en iyi ve en kısa yollara ulaştı ve sanat, kültür, hasat, imalat,

navigasyon, borsalardaki birikmiş beceri bugün dünyamızın değerini oluşturmaktadır.

Ticaret, her insanın oynayamayacağı, az sayıda insanın iyi oynayabileceği bir beceri oyunudur. Doğru tüccar sağduyu dediğimiz becerilerin ortalamasına sahip olan kişidir. Gördüklerine dair kararını veren gerçeklere karşı güçlü bir yakınlığı olan bir insandır. Aritmetiğin gerçekleri sayesinde iyice ikna oldu. İnsanda iyi ya da kötü servetin ve bunun için para kazanmanın her zaman bir nedeni vardır.

İnsanlar bununla ilgili bir sihir varmış gibi konuşur ve yaşamın her alanında sihre inanırlar. Her şeyin eskisi gibi gittiğini pounda pound, sente sent; her sonucun mükemmel bir nedeni olduğunu ve iyi şansın amacın sağlamlığının diğer adı olduğunu bilir. Her harekette kendini sağlama alır ve küçük ve kesin kazançları sever. Olasılık ve gerçeklere yakınlık temeldir ancak sanatın ustaları belirli bir uzun aritmetik ekler. Sorun, birçok ve uzak operasyonu, yakın ve küçük işlemlerde kolay olan gerçeklerin doğruluğu ve bağlılığıyla birleştirmek ve böylece güvenlikden ödün vermeden devasa sonuçlara ulaşmaktır. Napolyon misafirine söyleyen Marsilya bankacısının hikâyesini anlatmaktan hoşlanıyordu. Bankacının şatosunun ihtişamı ve misafirperverliği arasındaki tezat ve

onu gördüğü sayım odasının rezilliği karşısında şaşkındı. “Genç adam, kitlelerin nasıl oluştuğunu anlamak için çok gençsin. Para, su ya da insanlardan olmuş fark etmez; gerçek ve tek güç, hepsi birbirine benzer. Bir kitle muazzam bir hareket merkezidir ama başlatılmalıdır, devam ettirilmelidir.” Başlaması ve sürdürülmesi gereken yolun, parçacıkların yasalarına uyulması olduğunu da ekleyebilirdi.

Başarı, dünya yasalarına yakın bir araçtan oluşur ve bu yasalar entelektüel ve ahlaki olduğu için entelektüel ve ahlaki bir itaattir. Politik ekonomi, insanın hayatını ve yasaların tüm özel ve düşmanca etkiler üzerindeki yükselişini okumak için bize inen herhangi bir İncil gibi iyi bir kitaptır.

Para temsilidir; sahibinin doğasını ve servetini takip eder. Madeni para, sivil, sosyal ve ahlaki değişikliklerin hassas bir ölçüsüdür. Çiftçi haklı olarak dolarıyla ilgili hırslıdır. Onun için sahipsiz bir şey değildir. Kaç işgücünü temsil ettiğini bilir. Kemikleri, onu kazandığı gün yaptığı işin ağırlığıyla ağrır. Ne kadar toprak, ne kadar yağmur, don ve güneş ışığı temsil ettiğini bilir. Doların size çok fazla çapalama, harman, dikkat ve sabır verdiğini bilir. Onun dolarını yükseltmeye çalışın. Bütün bu değeri yükseltmek zorundasınız. Para bir kalemin hicivli yazısını takip ettiği

ya da karşılığında şanslı bir yükselişin yaşandığı şehirde, ışık olarak görülür. Keşke çiftçi buna çok değer verse ve sadece gerçek ekmek için harcasa; güce güç. Çiftçinin doları ağırdır; satıcının doları hafif ve çabuk; cebinden sıçrar; kartlarına ve masalarına atlar ancak metafizik değişikliklere yatkınlığı daha da meraklıdır. Sosyal fırtınaların en iyi barometresidir ve yenilikleri duyurur. Bir doların değeri toplum tarafından yaratıldığı gibi sosyaldır. İçinde satın alınabilecek herhangi bir yetenek veya beceri ile bu şehre giden her insan, şehirdeki her insanın emeğine yeni bir değer verir. Eğer bir yetenek dünyanın herhangi bir yerinde doğarsa, uluslar topluluğu zenginleşir ve dahası, yeni bir doğruluk derecesi ile her ülkenin temel suçlarından biri olan suç pahası şimdiye kadar durdurulmuştur. Avrupa'da, suçun ekmek fiyatına göre arttığı veya azaldığı görülmektedir.

Zenginlik, kendi kontrollerini ve dengelerini beraberinde getirir. Politik ekonominin temeli başka ülkelerin işlerine karışmamaktadır. Tek güvenli kural, kendi kendini ayarlayan talep ve arz sayacında bulunur. Kanun hâline getirmeyin. Karışın ve gücü tüketime ait yasalarla ele geçirin. Prim vermeyin, eşit kanunlar yapın, hayatı ve mülkiyeti güvence altına alın, sadaka vermenize gerek yok. Yetenek ve erdem fırsatlarının kapıları-

nı açın. Kendilerine adalet sağlayacaklar ve mülk kötü ellerde olmayacak. Özgür ve adil bir toplumda, mülk aylak ve tembelden çalışkan, cesur ve gayretliye doğru akar.

Doğamız ve dehamız bizi araçlarını kullanırken sonlara saygı duymaya zorlar. Araçları kullanmalıyız ve yine de en doğru kullanımımızda, bir şekilde korumalı ve gizlemeliyiz çünkü onlara sonun ihtişamının bir yansımasıyla sadece güzellik verebiliriz. Sonuna hizmet eden ve araçları yönlendiren iyi yönetim budur. Kalabalık kendi araçları tarafından bozuldu; araçlar onlar için çok güçlüdür ve sonunu terk ederler.

1. Bu önlemlerden ilki, her insanın giderinin karakterinden ilerlemesi gerektiğidir. Akıllıca satın alsanız da bir hükümdar gibi harcasanız da yatırım güvenlidir. Doğa, her insanın, başkaları için imkânsız bir başarı elde etmesini sağlayan ve böylece toplum için onu gerekli kılan bir beceri verir. Bu yerel kararlılık emeğini ve harcamalarını yönlendirir. Yeteneğine uygun araç ve gereçler ister. İşinizi, kabul edilebilirliğine değil, işin mükemmelliğine saygı göstererek yapın. Hayatınızın doğrultusundaysa, hiçbir şey sizin altınızda değildir. Ondan uzaksa, hiçbir şey harika değildir ya

da arzu edilmez. Bence burada düz bir çizgi çizmekle yetkiliyiz ve toplumun asla zenginleşemeyeceğini ancak her insan yapması için yaratıldığı şeyi yapana kadar her zaman iflas etmek zorunda olduğunu bilmeliyiz.

Masraflınız için harcama yapın ve size ait olmayan masrafları kısın. Ressam Allston, sade bir ev inşa ettiğini ve evi sade mobilyalarla doldurduğunu söylemeyecekti çünkü kendisiyle benzer zevklere sahip olmayan hiç kimseye onu ziyaret etmesi için rüşvet vermeyecekti. Heyecanlıyız ve çocuklar gibi her gördüğümüz şeyi isteriz. Fakat bu, bağımsızlık için büyük bir adımdır. Bir insan doğru yeteneğin keşfinde, yanlış giderlerin gerekliliğini azaltır.

2. Aklınızdan sonra ve sisteme göre harcama yapın. Doğa kurallara göre gider, ani hareketlerle değil. Ekonomilerde sistem olmalı. Tasarruf ve paha biçilmezlik, ne en acıklı aileyi yıkımdan korur ne de daha büyük gelirlerde ücretsiz harcamaları güvenli hâle getirir. Başarının sırrı asla paranın miktarında değil, gelir ile giderin ilişkisinde yatar. Sanki gider belirli bir noktada sabitlendikten sonra, o kadar küçük olmasa da yeni ve istikrarlı gelirler eklenerek servet başlar.

3. Kuralsa ne dikte etmek ne de her bir planınızı cahil bir inatçılıkla yerine getirmekte ısrar etmektir. Pratikte bütün doğada konuşulan sırrı öğrenmek, olayların kendilerinin yanlış yönetilmeyi reddetmeleri ve tetikte olanlara kendi yasalarını gösterecek olmalarıdır. Kimsenin harekete geçirmesine gerek yok. Ülkenin gelenekleri her şeyi yapar. Nasıl inşa edeceğimi ya da ekim yapacağımı bilmiyorum; nasıl odun satın alacağımı ya da aldığımda bunlarla ne yapacağımı da bilmiyorum. Olsun. Asla korkmayın! Her şeyden önce, zımparalanacak mı balçıkla mı kaplanacak; ne zaman sürülecek ve nasıl giyilecek, çim ya da mısır nasıl olacak bunların hepsi ülkenin geleneğinde çok önceden kararlaştırılmıştır ve yardım edemez ya da engelleyemezsiniz. Doğanın her şeyi gerçekleştirebilecek en iyi modu vardır ve gözlerimizi ve kulaklarımızı açarsak, açık bir şekilde bir yere söylemiştir.

4. Ekonominin başka bir noktası da ektiğiniz tohum türünü aramaktır ve bir çeşidi başka bir çeşitle satın almayı beklememek. Arkadaşlık, arkadaşlık satın alır; adalet, adalet; askeri başarı, askeri başarı. İyi tarım eş, çocuklar ve haneyi kazanır. İyi tüccar büyük gemiler, hisse senetleri ve para kazanır. İyi şair şöhret ve edebi şeref ama ikisini de değil. Yine de bu noktalarda genellikle

beklentilerle ilgili bir kafa karışıklığı vardır. Hotspur şimdilik yaşar; bunun için kendini över ve Furlong'u hor görür. Hotspur, elbette zayıftır ve Furlong iyi bir sağlayıcıdır. Buradaki tuhaf durum şu ki Hotspur, Furlong'un topraklarıyla ödüllendirilmesi gereken bu iyileştirmenin kendi içinde bir üstünlük olduğunu düşünür.

5. Şimdi bunlar doğada böyledir. Her şey yükselir ve ekonominin muazzam kuralı, aynı zamanda yükselmesi ya da yaptığımız her şeyin daha yüksek bir amacı olması gerektiğidir. Dolayısıyla bu bir özdeyiştir, yani para başka bir asalet türüdür. Bu yüzden tüccarın özdeyişi yoktur. “Paranın en iyi kullanımı borç ödemektir.” “Her işletme kendi başınadır.” “En iyi zaman şimdiki zamandır.” “Doğru yatırım ticari araçlarınızdır.” ya da genişletilmiş bir algıyı kabul etmeyen benzerleridir. Liberal olarak ortaya konulan sayım odası kuralları evrenin yasalarıdır. Tüccar ekonomisi ruh ekonomisinin kaba bir sembolüdür. Zevk için değil güç için harcamak. Bu gelire yatırım yapmaktır yani ayrıntıları genele taşımak; günleri, hayatının edebi, duygusal ve pratik tamamlayıcı alanlarına ayırmak ve hâlâ yatırımı yükseltmektir. Tüccarın tek bir kuralı vardır, kaynakları kullanır ve yatırım yapar. Hurdalar ve talaşlar yeniden potaya toplanmalıdır, gaz ve duman yakılmalı

ve kazançlar gideri artırmamalı, tekrar sermayeye gitmelidir. İnsan kapitalist olmak zorundadır. Gelirini harcayacak mı yoksa yatırım mı yapacak? Bedeni ve her organı aynı yasaya tabidir. Vücudu, yaşam likörünün saklandığı bir kavanozdur. Zevk için mi harcayacak? Yıkımın yolu kısa ve kolaydır. Harcamayacak ama güç için mi biriktirecek? Kutsal heyecanlar aracılığıyla her şeyin daha yüksek platformlara çıktığı ve bedensel canlılığın zihinsel ve ahlaki bir güç hâline geldiği doğa yasasıyla geçer. Yediği ekmek onun ilk gücü ve hayvan ruhlarıdır. Daha yüksek laboratuvarlarda görüntü ve düşünce; daha yüksek sonuçlarda, cesaret ve dayanıklılık hâline gelir. Bu doğru bileşim oranıdır. Bu sermaye ikiye katlanır, dört katına, yüz katına çıkar. İşte, böylece insan en yüksek gücüne ulaştı.

Gerçek tasarruf her zaman daha yüksek düzlemde harcamaktır; daha güçlü bir para hırsıyla hayvan varlığını artırmak için değil, manevi yaratım için harcayabileceği bir yatırım yapmaktır. İnsan, eski hayvan hissi deneylerini tekrarlarken zenginleştirilmez ama yeni güçler ve artan hazlar aracılığıyla -üst düzey iyiliğin gerçek deneyimiyle- zaten en yükseğe çıkma yolunda olduğunu bilir.

1803 yılında Massachusetts, Boston'da doğan Ralph Waldo Emerson, Amerika'nın önde gelen edebiyatçılarından biriydi. Deneyüstücülük adı verilen felsefenin ilham kaynağı Emerson, denemelerinde, dergilerinde, derslerinde ve mektuplarında, varlığını ve sadakatini kendi doğasının en yüksek iç görülerinden başka hiçbirine bağlı olmadan, insanı ilahi olanın bir uzantısı ve yansıması olarak düşünen bir hayat görüşü izledi. Çağdaşları Henry David Thoreau'dan William James'e kadar uzanan figürlere ilham veren Emerson, Amerikan sipiritüel vizyonu olarak adlandırılacakları şeyi formüle etti. Bu, dogmatik olmayan, mezhepsiz ve bireysel manevi arayışın bütünlüğüne ve önceliğine dayanır. Bu anlamda Emerson, Batı'daki modern manevi kültürün çoğunun kurucu figürüdür. Bir yazar, yayıncı, öğretim görevlisi ve arayışçı olarak uzun yıllar geçir-

dikten sonra, 1882’de Massachusetts Concord’da hayata veda etmiştir.

Bu cildi sadeleştiren ve piyasaya süren Mitch Horowitz, *Occult America (Gizli Amerika)* ve *The Miracle Club: How Thoughts Become Reality* (Mucizeler Kulübü: Düşünceler Nasıl Gerçeğe Dönüşür?) gibi kitapların PEN ödüllü yazarıdır. The Washington Post, Mitch için “Özel düşünce ve eylemleri, günümüzün gürültülü tartışmalarında, çoğu zaman varlığını yitirmiş tarafsız ve entelektüel bir çalışkanlıkla ele alır.” yorumunda bulunmuştur.

GÜÇ VE ZENGINLİK

“Bir ressam başarısız olursa, çalışmak yerine onun hayalini kurmuş olduğunu göreceksiniz. Sanatımızda başarıya ulaşmanın bir yolu yok ama paltonuzu çıkarmak, boyayı silmek ve her gün demiryolundaki bir kazıcı gibi çalışmak vardır.”

Başarı bu nedenle her zaman, belirli bir artı veya pozitif güçle gider.

Verilenden daha fazla sorumluluğu yerine getirmeye çalışmak gerçek güç değildir. Gerçek güç, olanı olduğu gibi görüp olmasını istediğinize doğru yönelerek adımlar atmaktır. Zenginlik gerçek güçle birliktedir. Gerçekten güçlü olmadan zengin olmanız da mümkün değildir.

PEN ödüllü yazar Mitch Horowitz'in editörlüğünü ve özetleme görevini üstlendiği Kısaltılmış Klasikler Serisi, çağımıza damgasını vuran ve milyonları etkileyen çok değerli kitapların öz hâle getirilmiş versiyonlarından oluşmaktadır. Bilginin büyük bir hızla yayıldığı modern çağda, vakti sınırlı olmasına rağmen kendini geliştirmek isteyen okurlar düşünülerek hazırlanmıştır.

